

Publicerad 14/6 01:00

# Förbjud alla kärnvapen

Andreas Tolf

Ordförande Svenska Läkare Mot Kärnvapen

Annika Skogar

Ordförande Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet

**I dag finns** cirka 15 000 kärnvapen i världen. Istället för att nedrusta i enlighet med internationella överenskommelser förnyar kärnvapenstaterna sina arsenaler för miljardbelopp.

USA:s president Donald Trump har uttryckt en vilja att upprusta ytterligare, Ryssland har utökat sin kärnvapenkapacitet i vårt närområde, Pakistan tillverkar kärnvapenkapabla missiler, Indien utvecklar ubåtar som kan förses med kärnvapen och Nordkorea genomför regelbundna provsprängningar. Riskerna ökar konstant.

**Samtidigt pågår** det en motrörelse. Historia håller på att skrivas då en majoritet av världens stater har inlett förhandlingar om att förbjuda kärnvapen. Kärnvapen är det enda massförstörelsevapen som ännu inte har förbjudits genom ett internationellt avtal.

I en värld med ökade spänningar och upprustning är det hög tid att världens stater tar sitt ansvar. 15 juni – 7 juli kommer en stor del av världens stater att träffas vid FN:s högkvarter i New York för att fortsätta förhandlingarna, ett arbete som påbörjades i mars.

**Mot dessa** förhandlingar finns det ett tydligt motstånd. Under förhandlingarna i mars var Nederländerna den enda Nato-stat som medverkade. Japan, som står under det amerikanska kärnvapenparaplyet, närvarade endast under delar av förhandlingarna. Kärnvapenstaterna och deras allierade bojkottade förhandlingarna.

Trots detta visar tidigare erfarenhet att vapenavtal har effekt även på de länder som inte skriver under dem. Sedan förbudet mot antipersonella minor antogs i slutet av 90-talet har 51 miljoner minor nedrustats. Ett annat exempel är att det sista amerikanska företaget som tillverkade klustervapen, meddelat att de stoppar verksamheten trots att USA inte är part i klusterkonventionen.

**Utöver det** normativa värdet i ett förbud vill vi se att handlingar som innebär att man finansierar eller på annat sätt assisterar andra länders kärnvapenprogram förbjuds. Exempelvis måste de svenska statliga pensionsfonderna, APfonderna, och exportföretag framöver tvingas att ta hänsyn till om deras investeringar och försäljningar bidrar till kärnvapenprogram. På så sätt kan finansieringen av produktionen förhindras och kärnvapens legitimitet minska.

**Vi förväntar oss** att Sverige fortsätter att agera för ett starkt förbud mot kärnvapen

och för att det ska vara färdigt den 7 juli. Vi förväntar oss också att Sverige är redo att prioritera de humanitära värdena framför vinstintressen och därmed förbjuder svensk med-verkan i kärnvapenproduktion och användning.

Förbudsförhandlingarna visar att förändring är möjlig när en majoritet av världens stater går samman med det globala civilsamhället för att ta ansvar för global säkerhet.

Det visar även att kärnvapenstaternas makt inte är absolut. Vi har en historisk chans att göra oss kvitt det värsta av massförstörelsevapnen. Vi kommer att vara där för att se till att vi inte missar den.